

Monumentnummer*: 524067

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82915/90

*Woonplaats** **Venray** *Gemeente** **Venray** *Provincie** **Limburg**

Locatiennaam **Venray** *Locatieomschrijving*

*Kadastrale gemeente** **Venray** *Sectie** **C** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **10472**

Omschrijving**

Inleiding.

Voormalig GEMEENTEHUIS van Venray met politiebureau, gebouwd in 1884 naar ontwerp van Johannes Kayser in neo-Hollandse renaissance ter vervanging van het zestiende-eeuwse raadhuis. In 1924-1925 aan de zuidzijde uitgebreid in vergelijkbare trant naar ontwerp van Jules Kayser. Het gemeentehuis is prominent gesitueerd aan de oostzijde van de Grote Markt in het centrum van Venray, opgenomen in de gesloten straatwand op de hoek van Grote Markt en Hofstraat. De voorgevel van het pand vertoont een opmerkelijke knik, omdat de historische rooilijn van de straat is gehandhaafd na de voor de uitbreiding noodzakelijk afbraak van een belendend pand. Het gemeentehuis bezit twee beeldhouwde leeuwen en een gemeentewapen van de hand van de beeldhouwer Henri J. Leeuw sr. In 1947 werd een nieuw gemeentewapen aangebracht in het bovenlicht van de hoofdentree. Een uitbouw aan de achterzijde die in 1925 twee bouwlagen telde, is in fasen in 1947 en 1953 verhoogd en wat indeling betreft gewijzigd. Voor de bescherming is deze uitbouw van ondergeschikt belang.

Omschrijving.

GEMEENTEHUIS opgetrokken op een samengesteld grondplan, bestaande uit twee elkaar in een schuine hoek snijdende volumes. Het noordelijke volume uit 1884 telt twee bouwlagen en een zolderverdieping en heeft een trapgevel aan de Hofstraat. Het ten opzichte

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hiervan bredere en diepere zuidelijk volume uit 1884 en 1924-1925 telt drie bouwlagen en een zolderverdieping en heeft twee trapgevels aan de Grote Markt. Het pand is gedekt door elkaar snijdende zadeldaken met ongelijke nokhoogten, waarbij het dak over het noordvolume ook een lagere dakvoet heeft. De dakschilden zijn belegd met leien in Maasdekking en bevatten enkele gelijkvormige dakkapellen voorzien van houten luiken en gedekt door schilddaken bekroond door zinken pironnen. In het dak enkele eenvoudige schoorstenen, de afwatering vindt plaats via een bakgoot.

De bakstenen gevels zijn opgetrokken in kruisverband. Aan de voor- en linker zijgevel bevindt zich een uitspringende plint met afsluitende waterlijst. Deze gevels zijn voorzien van lichte natuursteen speklagen ter hoogte van bovendorpels en wisseldorpels van de vensters, en voorts van geprofileerde hardstenen cordonlijsten. In de gevels komen krullende sierankers voor. De natuursteen kruisvensters hebben in de derde bouwlaag een extra tussendorpel. In deze vensters eikenhouten raamkozijnen. De bovenlichten zijn uitgevoerd met glas-in-lood dat vermoedelijk uit het derde kwart van de twintigste eeuw stamt. De vensters rusten op de cordonlijsten. Vrijwel alle bogen, o.a. boven vensters en deuren zijn uitgevoerd in profielsteen met alternerende lichte natuursteen blokjes. De bogen rusten op aanzetstenen. De boogtrommels zijn gevuld met metselwerk in eenvoudig sierverband. De drie trapgevels aan voorgevel en linker zijgevel zijn vergelijkbaar van opzet en gevuld met spitsboogvensters met eenvoudige gemetselde vorktracering en een cirkelvormig casement in de top. Ter versiering langs de trappen van de gevel en als topbekroning overhoeks gemetselde pilasters.

Het het lagere volume links in de VOORGEVEL wordt afgesloten met een horizontale lijst. De hoge geknikte partij rechts bestaat uit een smalle ingangstravee tussen twee met trapgevels bekroonde ongelijk hoge traveeën, waarvan de rechter hoektravee iets risaleert. De voorgevel heeft een regelmatige vensterindeling met kruisvensters zoals vernoemd, en twee bolkozijnen ter weerszijden van de trappartij. In het souterrain zijn de vensters omlijst met natuursteen blokken. Rechts in het souterrain grenst aan het vensterkozijn een hardstenen gedenkplaat. De ingangstravee heeft een in 1925 verplaatste hardsteen trappartij uit 1884, die toegang geeft tot de hoofdverdieping. De dubbele bordestrap heeft onder het bordes de toegang tot het souterrain, met rondboogvormig afgesloten dubbele strokendeur met siergehengen. Het voorfront van het bordes wordt geflankeerd door zuilen op postamenten, waarboven de hoekpijlers van de balustrade die bekroond worden door wapendragende leeuwen (H. Leeuw, 1885). Tussen deze pijlers en de trappijlers op straatniveau een smeedijzeren balustrade met houten leuning. De houten drievleugelige voordeur heeft een bovenlicht waarin een gemeentewapen uit 1947. Vanaf het bovenlicht flankeren geprofileerde lisenen een doorlopend venster. Aan de bovenzijde wordt deze vensterpartij door een drielingboog bekroond. De bogen hebben gestileerde aanzetstenen die tevens de tussenstijlen van het venster bekronen.

De smalle symmetrisch opgezette LINKER ZIJGEVEL langs de Hofstraat heeft een arcade van drie bogen in eerste bouwlaag. In de tweede bouwlaag hoge kruisvensters. De brede trapgevel heeft drie geledingen, met in de eerste een stadswapen (H. Leeuw, ca. 1885) tussen rechthoekige vensters in spitsboogomlijsting, voorzien van hoge boogtrommels waarin eenvoudig sierverband. Hierboven twee spitsboogvensters met eenvoudige vorktracering en tot slot een cirkelvormig casement in de top.

De RECHTER ZIJGEVEL grenst tegen het belendend pand en heeft in het hierboven vrijliggende gedeelte sporen van een dichtgezette opening. De geknikte ACHTERGEVEL grenst rechts (volume uit 1884) volledig tegen het belendende pand aan de Hofstraat. Aan het binnenterrein ligt de gevel vrij en bevindt zich een oorspronkelijk twee bouwlagen hoge platgedekt uitbouw die in de tweede helft van de twintigste eeuw is verhoogd en gewijzigd. Het hierboven vrijliggende deel van de achtergevel heeft een sobere, getuige bouwsporen gedeeltelijk vernieuwde, trapgevel.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het INTERIEUR bevatte na de uitbreiding van 1924-1925 een souterrain met politiebureau, een hoofdverdieping met onder meer de burgemeesterskamer en op de eerste verdieping de raadszaal. Deze indeling is in grote lijnen gehandhaafd, maar het interieur is gemoderniseerd, met als belangrijkste wijziging de verhoging van de uitbouw aan de achterzijde. Onder de bewaard gebleven onderdelen bevinden zich o.a. de betimmering met haardpartij en wandkast in de burgemeesterskamer, een schoorsteenmantel in de voormalige commissiekamer voorzien van blauwe tegeltjes. De raadszaal heeft casettelambriseringen, dubbele deuren met glas-in-lood bovenlichten en balkenplafonds op gepleisterde korbelen met wapenschildjes. In de gang een gedenkplaat ter herinnering aan de ingebruikneming van het gemeentehuis.

Waardering.

Het voormalige GEMEENTEHUIS van Venray met politiebureau is van algemeen, cultuur-historisch en architectuur-historisch belang als bijzondere uitdrukking van een bestuurlijke ontwikkeling en een typologische ontwikkeling. Het is een goed en gaaf voorbeeld van een gemeentehuis uit het einde van de negentiende eeuw in de voor het bouwtype in die tijd gebruikelijke neo-renaïssancestijl. Het pand is van belang binnen het oeuvre van Johannes Kayser die in Limburgse gemeenten diverse gemeentehuizen bouwde en van bijzondere waarde vanwege de uitbreiding van zijn zoon Jules Kayser. Het pand heeft stedenbouwkundige en ensemblewaarden als karakteristiek en prominent onderdeel van de historische bebouwing aan de Grote Markt in Venray, alwaar het op de oostelijke hoek het historisch aanwezige straatverloop volgt.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Bestuursgebouw en onderdl

Functie

Gemeentehuis